

paper de vidre

segona època contes

MÒNICA BATET

19 febrer 2020

Mònica Batet (El Pont d'Armentera, 1976) és llicenciada en Filologia Catalana per la Universitat Rovira Virgili. Ha publicat les novel·les *L'habilitació grisa* (2006) amb la qual va guanyar el Premi de novel·la curta Just M. Casero, *No et miris el Riu* (2012) amb la qual va ser finalista al Premi Crexells, *Neu, ossos blancs i alguns homes més valents que els altres* (2016), *Cañe Berlevag* (2016) i *Nou llibre al nord* (2019), novel·la que acaba de guanyar el premi Nollegiu. Té contes publicats en antologies i reculls col·lectius, alguns dels quals estan traduïts a l'anglès, l'espanyol i el polonès. *Dins del cor de Chopin* és el seu primer recull de contes, i avui us n'avançem un conte en exclusiva.

Tornat de cal tiet Mateusz

Era tard i era el mes de desembre. Tornàvem d'un sopar de casa d'un tiet segon de la mare a qui anomenàvem tiet Mateusz. Havia estat el seu aniversari i encara que no era dels familiars més propers que vivien a la ciutat, l'anàvem a visitar sovint. De fet, si ens adonàvem que havien passat dues setmanes sense que l'haguéssim anat a veure, suggeríem que seria bona idea poder passar la tarda a casa seva. I, encara que la mare sempre acostumava a afirmar, Ja sabem que viu lluny i que hauríem d'agafar dos tramvies i caminar una bona estona, nosaltres responíem amb determinació. El prometéem que no ens queixàvem. En aquella època teníem una llista mental dels familiars que ens agradaven i una dels que no. Així, doncs, hi havia dues tietes solteres que vivien juntes i que es deien Agnieszka i Malgorzata; un cosí de la mare que es deia Piotr i que estava casat amb una dona que només fumava, i el germà petit de la mare, el tiet Jerzy, als quals preferíem no anar a visitar ni que ens vinguessin a visitar. I, d'altra banda, hi havia la tieta Sasha, que era russa i s'havia casat amb un dels germans de la mare; una amiga soltera de la mare que es deia Ewa, i el tiet Mateusz, a casa dels quals, si ens hagués

estat permès, ens hi hauríem passat la vida.

Les imatges que em venen d'aquell sopar són sempre les mateixes. El tiet rient i rient. Tota aquella música en llengües estrangeres. La taula rodona amb plats de cogombres i d'embotits, i el *sernik* que la tieta Basia, la dona del tiet Mateusz, havia col·locat en un lloc privilegiat d'aquell bufet de fusta marró fosc. La mare, abans de sortir de casa, ens va demanar que mengéssim amb mesura i nosaltres vam moure el cap amunt i avall per afirmar que seria així. Tanmateix, no vam poder evitar agafar aquell *sernik* magnífic d'amagat i anar fins a la cuina per continuar tallant-ne trossets, mentre els grans a l'altra banda només parlaven de coses incomprensibles.

Si sabés fer bones descripcions podria explicar amb les paraules més adequades la cara que va fer la nostra mare quan ens va descobrir confinats allí dins. Però que no m'escoteu quan us parlo? I Si sabéssiu la vergonya que estic passant no tornarieu a menjar mai més, són dues frases que va repetir diverses vegades. Diria que nosaltres no vam ser capaços de defensar-nos i ens vam agafar amb força a les potes d'aquelles cadires que, a vegades, feia la sensació que s'estiguessin a punt de trencar. El tiet Mateusz per tranquil·litzar-la va exclamar, Són nens: no t'hi enfadis, dona. I llavors va venir aquella frase, Em sembla que aquest parell estarien una bona temporada sense venir-te a veure.

Malgrat aquell incident, però, encara ens vam poder quedar una hora més. La mare ens va fer seure en un racó del menjador i no ens va perdre de vista. El pitjor de tot plegat va ser que no ens va deixar ni riure ni parlar. Nosaltres érem de naturalesa xerraire i mentre escoltàvem una d'aquelles històries del tiet Mateusz l'únic que destil·lava era fer més i més preguntes. Va haver-hi un moment que ens vam sentir temptats d'intervenir, però aquella mirada de la mare que només podia significar Ni se us acudeixi ens ho va impedir.

A fora ja feia estona que nevava sense pausa. Ens vam posar els abrics de color blau marí, les bufandes gruixudes de llana, uns guants d'un color gris indefinible i vam acceptar els petons del tiet Mateusz. Abans de tancar la porta ens va demanar amb aquella alegria que desprenia cadascuna de les seves frases, Feu-me un truc per saber que heu arribat bé. Quan faltaven poques escales vam preguntar a la mare, que semblava més calmada, Podrem tornar la setmana vinent? i ella sense ni mirar-nos ens va respondre, Em sembla que heu sentit prou bé el que us he dit només fa una estona. Vam baixar les escales que ens quedaven en el més absolut dels silencis i quan ja érem al carrer cadascun es va agafar d'una mà de la mare. Hauria volgut exclamar que tenia fred, però vaig témer que a ella no li agradés aquell comentari tan obvi.

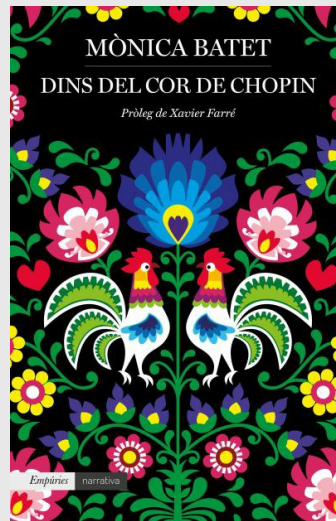
Quan vam arribar a la parada de tramvia i no hi vam veure ningú no sé si ens vam estranyar. Vam esperar-nos deu, vint, trenta minuts. Tot i que volíem no parlar va haver-hi un moment que un de nosaltres va preguntar, Vols dir que passarà? Vam esperar-nos cinc, deu, quinze minuts més i llavors la mare va afirmar amb resignació, Em sembla que hauré d'anar a peu fins a la parada del tramvia número 18. Hauríem volgut protestar, suggerir potser tornar a casa del tiet Mateusz, però no ens hi vam atrevir. Així, doncs, vam començar a trepitjar aquella neu tan blanca i vam plantejar-nos la possibilitat que abans d'arribar a la plaça on parava el tramvia número 18 els nostres peus haguessin començat a canviar de color.

Vam arribar a la parada del tramvia amb les mansertes malgrat aquells guants, que la mare sempre assegurava que ens protegíen de tot, i amb la cara plena de petites volves de neu. Tampoc no hi havia ningú. Vam esperar-nos deu, vint, trenta minuts. Tot i que volíem no parlar va haver-hi un moment que un de nosaltres va preguntar, Vols dir que passarà? Vam esperar-nos cinc, deu, quinze minuts més i llavors la mare va afirmar amb resignació, Em sembla que ens tocarà anar caminant fins a casa. Vam mirar al nostre voltant: continuava sense haver-hi ningú. Crec que hauríem volgut dir en veu alta allò que sospitàvem, però el fred ja se'ns havia ficat als ossos i no ens deixava parlar. Vam agafar la mà de la mare una vegada més. Vam caminar i caminar pel carrer Puławska. Vam adonar-nos gairebé alhora que els fanals no brillaven amb la intensitat habitual. Ens va semblar veure algú, més d'un centenar de passes davant nostre, però potser només ens ho va semblar. Després vam sentir alhora un soroll desconegut i ensordidor, i allò no només ens ho va semblar. Ens vam agafar fort de la mà de la mare i vam mirar enlaire perquè aquell soroll venia de sota, però també venia de sobre els nostres caps.

Ens van passar pel costat dos, quatre, sis tancs que es van aturar a banda i banda de l'avinguda. Vam veure dos, quatre, sis camions militars i, tot seguit, vint, quaranta, cent soldats d'uniformes quasi verds baixant-ne. Vam veure com aquells soldats, que sorprenentment tenien tots la mateixa alçada, formaven fronteres infranquejables a banda i banda d'aquell carrer llarguíssim. Vam comptar un, tres, cinc helicòpters sobrevolant aquell tros de ciutat. Vam comprendre que érem testimonis d'un canvi que només ens espantava. No vam gosar ni mirar-nos la mare, però ens vam agafar encara més fort a la seva mà.

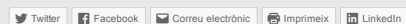
Vam caminar mirant aquella neu, que en aquells moments era força marronosa. Darrere nostre hi havia veus i el soroll encarrarat dels tancs. Un de nosaltres va fer la intenció de girar-se i la mare va dir, No miris enrere. Llavors ens vam adonar que a menys de cinquanta metres hi havia tres, sis, nou cotxes negres aparcats. També hi havia vuit, setze, trenta-dos homes amb abrics parlant entre ells. Quan ja érem una mica més a prop, vam poder veure com un home força alt donava el que semblaven ordres i els altres homes de dos en dos començaven a trucar a algunes portes.

Uns minuts després d'haver deixat errere aquells cotxes negres vam ser testimonis de com s'obria la porta principal d'un dels molts edificis de l'avinguda i en sortien dos d'aquells homes amb abric acompanyats d'un noi que no deixava de repetir-los, Deixeu-me anar. Vam seguir caminant mentre el Deixeu-me anar s'anava fent més i més llunyà. El carrer Puławska es va acabar. Vam sentir cert alleugeriment quan vam comprovar que al davant només teníem la neu blanca. Quan vam entrar a casa ens vam treure primer els guants, després la bufanda i finalment l'abric. La mare va encendre l'estufa i ens hi va fer apropar. Hauríem volgut dir tantes coses mentre l'escalfor tornava a cadascun dels nostres dits. Vam mirar-nos el rellotge de la cuina i, malgrat que era tardíssim, vam insistir a la mare perquè truqués al tiet Mateusz. Ells ens va respondre, Ja ho faré demà. Nosaltres vam continuar insistint-hi. Finalment va posar-se l'auricular a l'orella, però passats uns quants segons va desfer-se'n i ens va mirar del tot desorientada.

Avançament gentilesa de l'editorial Empúries

Comparteix això:

Mònica Batet
A "El traduir"

Mònica Batet
A "El trobat"

Mònica Batet
A "El traduir"

Categoria : [L'avançat](#)

Etiquetes : [Mònica Batet](#)

[← Carlota Gurt](#)

[Raul Garrigasait →](#)